

Vergaderjaar 1986–1987 Nr. 4a

19562

Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (verhoging van de tarieven)

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN¹

Vastgesteld 23 september 1986

Het voorbereidend onderzoek gaf aanleiding tot het formuleren van de volgende vragen en opmerkingen.

1. De leden van de **C.D.A.**- en **V.V.D.**-fracties hechtten er waarde aan reeds in dit verslag mede te delen dat zij hun medewerking aan de omzetbelastingverhoging per 1 oktober 1986 niet zullen onthouden. De in 1987 te verwachten grote daling van de aardgasbaten vereist nu eenmaal een budgettaire tegenwicht. Zij stelden vast dat het Kabinet in een brief dd. 8 april 1986 (doc. 19 479, nr. 1) reeds op de noodzaak van dit tegenwicht heeft gewezen.

2. Voorts betreunden de leden van de **C.D.A.**-fractie dat de parlementaire behandeling niet vóór het zomerreces in beide Kamers der Staten-Generaal kon worden afgerond. Nogmaals bepleitten zij dat in den vervolge dit soort fiscaal politieke maatregelen, die wetstechnisch van eenvoudige aard zijn, tijdiger vóór de inwerkingtreding door beide Kamers worden behandeld, zodat het bedrijfsleven uit het Staatsblad tijdig verneemt waar het aan toe is.

3. Dezelfde leden stelden vast dat bij de dekkingsmiddelen voor het tekort van 1987 – waarvan dit wetsvoorstel mede een onderdeel vormt – voor de berekening van de aardgasprijs wordt uitgegaan van een prijs per vat olie van 16 dollar en een dollarkoers van f 2,40. Dit betekent f 38,40 per vat. Afgezien van de realiteitswaarde van deze veronderstellingen valt het op dat de tijdelijkheid van dit wetsvoorstel pas nader aan de orde komt bij een prijs per vat van f 60,—.

Waarom zijn de bedoelingen ten aanzien van de eventuele meeropbrengst in de «tussenperiode» in de Memorie van Toelichting in het geheel niet ter sprake gekomen? Heeft het kabinet hiermede andere bedoelingen dan eventuele tekortdekking? Zo ja, welke zijn dan deze bedoelingen?

4. Vervolgens merkten de hier aan het woord zijnde leden op dat de extra opbrengst die een gevolg is van dit wetsvoorstel, voorzover zij konden nagaan, als structureel wordt beschouwd. Het is óf meeropbrengst B.T.W. óf hogere gasbaten. Indien dit inderdaad het geval is dan wordt

¹ Samenstelling: Christiaanse (CDA) (voorzitter), Von Meijenfeldt (CDA), Kiers (CDA), Zoon (PvdA), Schinck (PvdA), Luteijn (VVD), Van Tets (VVD), De Goede (D'66), Vogt (PSP), mw. Bolding (CPN), De Gaay Fortman (PPR), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

daarmede naar hun mening in feite weer een stap gezet op de weg naar het gebruik van aardgasbaten voor doeleinden waarvoor men in het verleden uitbundig heeft gekozen; thans betreurt men zeer deze weg te zijn ingeslagen, nu men geconfronteerd wordt met de negatieve ervaringen van deze koers. Gaarne zouden deze leden vernemen of deze zienswijze juist is.

5. Vervolgens stelden de leden van de C.D.A.-fractie de vraag of het Besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit (zie Bijlage bij Nota naar aanleiding van het Eindverslag) niet aan toegankelijkheid voor de contribuabelen zou winnen indien de bedoelingen – zo nodig in een aparte bijlage – met voorbeelden zouden worden toegelicht.

6. Kan uit het ontwerp-besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit, alsmede uit de toelichting hierop – zo vroegen deze leden tenslotte – worden afgeleid dat degene die door middel van inkopen tot 1 oktober 1986 zijn verkoopmogelijkheden tot 31 december 1986 indekt en per 1 oktober 1986 zijn voorraden omprijs 0,67% extra winst maakt.

7. De leden van de V.V.D.-fractie vroegen of de bewindslieden kunnen aangeven hoe de btw-tarieven van 20 en 6% zich verhouden t.o.v. de vergelijkbare tarieven in de belangrijkste EG-landen.

8. Is de zienswijze juist – zo vroegen vervolgens deze leden – dat vooral het Midden- en Kleinbedrijf extra zwaar wordt belast, mede gezien de noodzakelijke administratieve maatregelen?

9. Voorts stelden de hier aan het woord zijnde leden vast dat de B.T.W.-verhoging weer ongedaan zal worden gemaakt nadat de olieprijs de grens van f 60,- per vat zal hebben overschreden. Met het oog hierop stelden zij de vraag hoe het moment van opheffing van deze tijdelijke maatregel bepaald wordt. Kunnen ook andere factoren het tijdstip van opheffen bepalen?

10. Tenslotte stelden dezelfde leden vast dat de verlaging van de aardgasinkomsten wordt gebaseerd op een dollarkoers van f 2,40 en een prijs van ruwe olie van 16 dollar per vat. Is met name de dollarkoers niet te hoog ingeschat, nu het CPB voor 1987 van f 2,25 uitgaat?

11. De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden aan de hand van recentelijk verschenen nota's het volgende overzicht van de ontwikkeling van het financieringstekort samengesteld.

1985: Ontwerpbegroting 1985	8,5%
vermoedelijke uitkomsten/realisatie	
volgens Miljoenennota 1986	7,5%
volgens Voorjaarsnota 1986	7,2%
volgens Miljoenennota 1987	7,1%
1986: Ontwerpbegroting 1986	7,5%
vermoedelijke uitkomsten	
volgens Voorjaarsnota 1986	7,3%
volgens Miljoenennota 1987	6,8%
1987: Ontwerpbegroting 1987	7,9%

Uit deze opstelling blijkt dat het financieringstekort in 1985 en 1986 naar beneden kon worden bijgesteld. Waarom – zo vroegen deze leden – zou een bijstelling naar beneden in 1987 niet eveneens tot de mogelijkheden behoren?

12. Vervolgens stelden zij vast dat in tabel 4 van de macro-economische verkenningen 1987 een daling van de prijsindex gezinsconsumptie van 1,5% wordt verwacht. Is deze daling, evenals die genoemd op blz. 6 bovenaan van de memorie van antwoord, inclusief het effect van de B.T.W.-voorstellen, maar exclusief de gevolgen van de maatregelen in de accijnsfeer?

13. Voorts wezen dezelfde leden er op dat in de zgn. «gasbrief» (doc. 19479, nr. 1) werd uitgegaan van een dollarkoers van f 2,70 en een prijs van ruwe olie van 20 dollar in 1987, oplopend naar 22,50 dollar in de jaren na 1987. In de nota naar aanleiding van het eindverslag (blz. 2) wordt voor 1987 uitgegaan van een dollarkoers van f 2,40 en een olieprijs van 16 dollar per vat.

Tenslotte wordt in de publikatie «Hoofdpunten van het financieel beleid 1987» (blz. 29), bij een actuele olieprijs van 15 dollar en een koers van f 2,30, gerekend met een herstel van de olieprijs tot 25 dollar per vat in 1990 bij een dollarkoers van f 2,25.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. stelden naar aanleiding van deze gegevens de volgende vragen:

a) Waarop berusten de veronderstellingen dat de olieprijs in 1990 tot 25 dollar per vat zal zijn gestegen en de koers van de dollar f 2,25 zal bedragen?

b) Houdt deze prognose niet in dat, naar het oordeel der bewindslieden, het ongedaan maken van de verhoging van het hoge B.T.W.-tarief, of het verlagen van de loon- en inkomstenbelasting gedurende deze kabinetsperiode niet meer zal plaatsvinden?

14. Vervolgens merkten de leden hier aan het woord op dat de bewindslieden de indruk wekken «terugdraaien» in het lage B.T.W.-tarief niet alternatief in aanmerking te willen doen komen. In antwoord op vragen van de leden van de fractie van de P.v.d.A. in de Tweede Kamer bevestigen zij te hechten aan een verkleining van de afstand tussen het algemene en het verlaagde tarief. Zij voegen daaraan toe dat de voorgestelde dekkingsoperatie niet wordt aangegrepen voor de realisering van de verkleining tussen de beide B.T.W.-tarieven (zie memorie van antwoord blz. 7, laatste alinea). Mag uit deze toevoeging worden geconcludeerd dat «terugdraaien» van het lage tarief naar hun mening tot de mogelijkheden blijft behoren?

15. Realiseren de bewindslieden zich dat de voorgestelde B.T.W.-verhoging, blijkens de tabel op blz. 6 van de memorie van antwoord een denivellerend effect heeft? Zijn zij het met de leden, hier aan het woord, eens dat de als alternatief genoemde verlaging van de inkomsten- en loonbelasting eveneens een denivellerende uitwerking kan hebben en dat van het voor 100% toepassen van de inflatiecorrectie ook een zodanig effect uitgaat?

Zouden zij zo'n cumulerend effect juist vinden?

16. Vervolgens stelden de leden van de P.v.d.A.-fractie vast dat blijkens de Handelingen van de Tweede Kamer (vergaderjaar 1985-1986, blz. 5914/5915) de minister van Financiën heeft opgemerkt dat het helemaal niet zeker is dat er «uit deze hoofde» een verlaging van de loon- en inkomstenbelasting komt. Even verder zegt de bewindsman dat het er daarbij niet om gaat «dat ik er zelf geen voorstander van ben...». Het is de leden van de fractie van de P.v.d.A. niet duidelijk wat de minister met het geciteerde zinsdeel bedoelt. Is hij, zo zich inderdaad keuzemogelijkheden voordoen, geen voorstander van een verlaging der inkomsten- en loonbelasting, of meent hij dat de olieprijsontwikkeling zodanig zal zijn dat er van maatregelen die het effect van de B.T.W.-verhoging moeten compenseren, geen sprake zal zijn?

17. Mag uit het feit – zo vroegen tenslotte de hier aan het woord zijnde leden – dat de minister heeft gezegd dat tot de maatregelen die hij moet nemen, maar eigenlijk liever niet zou nemen, de B.T.W.-maatregel behoort (Handelingen Tweede Kamer blz. 5896) worden afgeleid dat «terugdraaien» van de B.T.W.-verhoging voor hem een hogere prioriteit heeft dan verlaging van de loon- en inkomstenbelasting?

18. Het lid van de **G.P.V.**-fractie merkte op dat het KNOV in een schrijven aan de Eerste Kamer stelde dat op basis van berekeningen van het Economisch Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf de verzwaring van de B.T.W.-druk een verlies van productie en omzet ten gevolge zal hebben van een ½% terwijl de winst zeker met een ½% zal dalen. Voor de werkgelegenheid betekent dit volgens deze berekeningen een teruggang van 5000 arbeidsplaatsen. Voor de periode van 1987-1990 zou dit inhouden dat van de verwachte toename van de werkgelegenheid 5% verloren zou gaan. Hoe beoordelen de bewindslieden deze berekeningen?

Vertrouwende, dat de regering bereid is op het vorenstaande vóór de openbare beraadslaging schriftelijk te antwoorden, acht de commissie die beraadslaging voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Christiaanse

De griffier van de commissie,
Sprey